

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-782

23.03.2018

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Богомолець О. В. та інших, всього 9 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 23 березня 2018 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

№ 139

«19» березня 2018 року

Прем'єр-міністру України
ГРОЙСМАНУ В. Б.

*Щодо критичної ситуації із забезпеченням
населення України життєво
необхідними лікарськими засобами*

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Шановний Володимире Борисовичу!

Керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України» звертаємося до Вас з приводу критичної ситуації із забезпеченням закладів охорони здоров'я України життєво необхідними лікарськими засобами, у тому числі для профілактики та лікування небезпечних інфекційних хвороб, та необхідності удосконалення механізмів державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів.

Ухвалюючи у березні 2015 року Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів та медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі», народні депутати України покладали великі надії на те, що запровадження нових механізмів централізованих державних закупівель у сфері охорони здоров'я (далі - міжнародні закупівлі) дозволить усунути корупційні схеми та забезпечить прозоре, ефективне і раціональне використання бюджетних коштів, а населення України буде своєчасно забезпечене якісними лікарськими засобами.

Проте через неспроможність Уряду та Міністерства охорони здоров'я України належним чином здійснити планування і забезпечити організацію міжнародних закупівель, незважаючи на виділені державою значні кошти на ці цілі, хворі вже котрий рік поспіль своєчасно не отримують життєво необхідних лікарських засобів, а деякі з них помирають, так і не дочекавшись гарантованої державою медичної допомоги.

Створення безпрецедентних преференцій для міжнародних організацій (запровадження спрощеної реєстрації лікарських засобів, що закуповуються міжнародними організаціями, їх звільнення від податків та зборів, державної реєстрації оптово-відпускних цін, державного контролю якості під час ввезення

та використання, відсутність обмежень щодо мінімальних термінів придатності при ввезенні на територію України тощо) не вплинули на своєчасність проведення міжнародних закупівель лікарських засобів та медичних виробів, їх поставок в Україну та забезпечення ними пацієнтів. Навпаки, своїми управлінськими рішеннями Уряд і Міністерство охорони здоров'я, узаконивши попередню оплату за надані послуги та відтермінування поставок за договорами до півтора року після отримання авансових платежів (постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року № 943), не визначивши в договорах обов'язкових строків та умов поставок лікарських засобів та медичних виробів, відповідальності за не поставку чи несвоєчасну поставку товарів за договорами, поставку товарів неналежної якості і кількості, дозволили міжнародним організаціям практично безконтрольно користуватися на власний розсуд значними коштами державного бюджету протягом тривалого часу та поставку нашим пацієнтам ліків з обмеженим терміном придатності, що фактично унеможливило їх використання за призначенням.

Так, у 2015 році на міжнародні закупівлі з державного бюджету було виділено близько 2,2 млрд. грн., при цьому поставки лікарських засобів та медичних виробів тривали майже два роки і завершилися лише у другій половині 2017 року. У 2016 році міжнародним організаціям було перераховано майже 4 млрд. грн., однак станом на 13 лютого 2018 року поставку здійснено лише на 76% від перерахованих коштів. У 2017 році на ці цілі виділено 5,9 млрд. грн., але станом на березень 2018 року взагалі відсутня будь-яка інформація щодо початку проведення закупівель та поставок лікарських засобів в Україну. У 2018 році на міжнародні закупівлі також виділено 5,9 млрд. грн. Однак до цього часу не визначено та не затверджено навіть номенклатуру закупівель 2018 року (що саме і у якій кількості необхідно закупити).

При цьому слід зазначити, що послуги обраних МОЗ для здійснення державних закупівель міжнародних організацій також оплачуються коштом державного бюджету (ПРООН – 5% від суми закупівель щорічно; Краун – 5,5% у 2015 та 5% у 2016 році; ЮНІСЕФ – 4-5% щорічно без врахування витрат на логістику – 1,5%).

З 12 млрд. грн., виділених з державного бюджету України на закупівлю лікарських засобів та медичних виробів за останні 3 роки (2015-2017 роки) фактично використано менше половини. Станом на 1 січня 2018 року дебіторська заборгованість Міністерства охорони здоров'я України за міжнародними закупками (бюджетною програмою КПКВК 2301400) становила 6,7 млрд. гривень. Саме на таку суму наші громадяни не отримали життєво необхідних лікарських засобів, на які держава виділила кошти та гарантувала надання медичної допомоги. І це при тому, що потреби охорони здоров'я в Україні покриваються державою лише на 30%.

За таких умов місцеві органи влади, не дочекавшись централізованих поставок медикаментів від Міністерства охорони здоров'я України, самотужки вживають заходів для забезпечення безперебійного надання медичної допомоги населенню та вишукують можливість закуповувати життєво необхідні лікарські засоби коштами місцевих бюджетів. А після того, як Міністерство охорони

здоров'я із запізненням розподілить закуплені міжнародними організаціями лікарські засоби, вимушені відмовлятися від цих поставок через неможливість забезпечити своєчасне їх використання в межах терміну придатності. Це призводить до неефективного використання бюджетних коштів.

Такі дії Міністерства охорони здоров'я України грубо порушують конституційні права громадян на отримання медичної допомоги. Сьогодні онкохворі, у тому числі діти, хворі на соціально небезпечні хвороби, рідкісні (орфанні) захворювання, серцево-судинні захворювання (інфаркти, інсульти) та інші пацієнти, лікування яких потребує значних фінансових витрат, позбавлені можливості отримати медичну допомогу за бюджетні кошти, які держава вже виділила для їх лікування, і вимушені продавати своє житло, майно чи брати кредити, щоб власним коштом оплатити лікування та врятувати своє життя.

Крім того, тривалі затримки із закупівлею та поставками вакцин практично призвели до знищення колективного імунітету населення країни проти інфекційних хвороб, керованих засобами специфічної імунопрофілактики. Так, при рекомендованих ВООЗ рівнях охоплення щепленням для недопущення виникнення небезпечних інфекційних хвороб, необхідних для формування популяційного імунітету (95% цільової групи), охоплення щепленнями дітей за Календарем профілактичних щеплень за 2017 рік в середньому по Україні становило проти:

кашлюка, дифтерії, правця (АКДС) - 53,2% (*показник, який є індикаторним для ВООЗ щодо стану справ у здійсненні імунопрофілактики в тій чи іншій країні*);

поліомієліту - 51,9% (*критично низький показник охоплення проти цієї інфекції, підриває досягнутий Україною статус країни, вільної від поліомієліту*);

туберкульозу (БЦЖ) - 83,6% (*при тому, що в країні реєструється тенденція до збільшення питомої ваги випадків дитячого туберкульозу та існує наявна загроза громадському здоров'ю через поширення мультирезистентних форм цього соціально небезпечного та важко виліковного захворювання*);

гепатиту В - 57%;

гемофільної інфекції (Хіб) - 34,8%.

Виключенням є лише вакцинація проти кору, паротиту, краснухи (КПК) рівень охоплення щеплення якої досяг 93,3% проти 45,5%, що реєструвався до епідпідйому захворюваності на кір в Україні, за рахунок активної імунізації населення в період підйому захворюваності на кір у 2017 році.

Попри те, що в останні роки зростає захворюваність населення на інфекції, керовані засобами імунопрофілактики та інші інфекційні хвороби, в Україні відсутні лікувальні сироватки для надання невідкладної допомоги хворим (імунобіологічні препарати для надання невідкладної медичної допомоги при захворюванні на ботулізм, сказ, правець, дифтерію тощо).

Така ситуація у сфері забезпечення захисту населення від інфекційних хвороб не лише негативно позначається на здоров'ї населення, але й становить загрозу національній безпеці країни.

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я неодноразово звертав увагу керівництва Міністерства охорони здоров'я України та Кабінету

Міністрів України на серйозні проблеми у сфері міжнародних закупівель лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та медичних виробів.

За ініціативи Комітету Рахунковою палатою України здійснено аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених у 2015-2016 роках та I півріччі 2017 року на міжнародні закупівлі, результатами якого підтверджено наявність суттєвих недоліків в організації проведення державних закупівель через міжнародні спеціалізовані організації. Згідно висновків зазначеного аудиту, мета Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів та медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі» в частині своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів і медичних виробів не досягнута. Лікарські засоби були закуплені несвоєчасно, не у повному обсязі, з обмеженими термінами придатності до споживання, що зніжувало економію коштів, виділених на міжнародні закупівлі, про яку заявляло керівництво МОЗ України.

Народні депутати України - члени Комітету чотири рази визнавали роботу МОЗ з організації міжнародних закупівель незадовільною, про що неодноразово інформували Вас особисто, Президента України, Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економічного розвитку і торгівлі України, Секретаря Ради Національної безпеки і оборони України, Генерального прокурора України, Службу безпеки України, НАБУ, голів депутатських фракцій і груп у Верховній Раді України та закликали до вжиття термінових заходів для забезпечення населення життєво необхідними лікарськими засобами та медичними виробами. Однак належного реагування на свої звернення не отримали.

Крім того, незважаючи на ухвалену Урядом Концепцію реформування механізмів публічних закупівель лікарських засобів та медичних виробів (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 року № 582-р), якою передбачено створення національної закупівельної організації для забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами у сфері охорони здоров'я, відповідальної за виконання функцій централізованої закупівельної організації, фактично до цього часу така організація не створена.

Критична ситуація, що склалася у сфері забезпечення населення життєво необхідними лікарськими засобами та медичними виробами, вимагає вжиття невідкладних заходів для удосконалення механізмів, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів та медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі» від 19.03.2015 р. № 269-VIII.

Народними депутатами України – членами Комітету вже напрацьовані законопроекти, зокрема: проект Закону про внесення зміни до статті 17 Закону України "Про лікарські засоби" щодо термінів придатності лікарських засобів, закуплених із залученням спеціалізованих організацій, реєстр. № 6194, поданий народним депутатом України Богомолець О.В.; проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення здійснення закупівель

лікарських засобів та медичних виробів, реєстр. № 6367, поданий народними депутатами України Шипком А.Ф., Шурмою І.М., Папієвим М.М., Бахтеєвою Т.Д., Біловолом О.М., Мураєвим Є.В., Карпунцовим В.В. та інш. (всього 16 підписів), останній з яких має на меті скасувати процедуру міжнародних закупівель для потреб охорони здоров'я.

Вважаю, що діяльність Уряду та Міністерства охорони здоров'я України в частині реалізації державної політики щодо своєчасного забезпечення громадян якісними, безпечними та ефективними лікарськими засобами та медичними виробами, що закуповуються за бюджетні кошти, та доступності медичної допомоги у державних і комунальних закладах охорони здоров'я є неефективною та

ПРОШУ:

поінформувати мене про заходи, що вживаються Кабінетом Міністрів України для удосконалення існуючих механізмів публічних закупівель лікарських засобів і медичних виробів для системи охорони здоров'я в Україні;

взяти питання своєчасного забезпечення населення якісними, безпечними та ефективними лікарськими засобами та медичними виробами, що закуповуються за бюджетні кошти під особистий контроль.

Про результати розгляду цього депутатського запиту прошу поінформувати мене у встановлені законодавством строки в електронному (E-mail: rada.bogomolets@gmail.com) та письмовому вигляді.

З повагою

Народний депутат України

Ольга Богомолець

Олег
Мельник
Томасюк В. В. (196)
Шарко В. В. (455)
Савченко Р. М. (144)
Дуднев А. В. (318)
Довбенко М. В. (288)
Дерев'яний М. В. (1291)